

بررسی تحلیلی نقش رسانه‌ها در جرم‌خیزی و ارتکاب جرم با تأکید بر رویکرد جرم‌شناختی

حمزه صفری زاده

کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم‌شناسی دانشگاه پیام نور تهران جنوب

چکیده

هدف پژوهش حاضر این است که آثار منفی رسانه‌ها و فضای مجازی در جامعه را با رویکرد جرم‌شناختی بررسی کند؛ که ازجمله آثار مخرب رسانه‌ها به‌خصوص فضای مجازی، جرم‌خیزی و ارتکاب جرم است. در این محیط به دلیل رویکرد آزاداندیشی در روابط از سوی گردانندگان اصلی آن (یعنی غرب و به‌ویژه آمریکا) و بالأخص نگرش تجاری نسبت به مسائل جنسی موجب پدیده زشت و پلید شهوانی و رواج سرسام‌آور آن گردیده که بر اثر آن مرزهای اخلاقی درهم می‌شکند و تهدیدی برای فرهنگ‌ها، به‌ویژه فرهنگ‌های دینی، چون فرهنگ اسلامی است، همچنین یکی از آثار مهم اعتیاد به اینترنت تزلزل در روابط زناشویی و ارتباط بین والدین با فرزندان و ایجاد انزوا و سرخوردگی، انحراف و ارتکاب جرم است. پژوهش حاضر به‌منظور بررسی تأثیر افزایش شیوه‌های فنی پیشگیری از جرم در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی بر نگرش و دیدگاه مخاطبین جوان بوده که مطالعه موردی ارتکاب جرم جوانان انجام شده است. به‌منظور دستیابی به اهداف پژوهش از بررسی پرونده‌های قضائی، پیشینه مرتکبین جرم‌های سطح شهر و نظرسنجی استفاده شد. در نظرسنجی از پرسشنامه محقق‌ساخته استفاده شد، که روایی صوری آن توسط چند تن از صاحب‌نظران و استادان رسانه و نیروی انتظامی مورد تأیید قرار گرفت. پرسشنامه اصلاح شده دارای ۳۸ گویه است. نتایج نشان داد: که بین شیوه‌های فنی پیشگیری از جرم با رویکرد جرم‌شناختی در رسانه‌ها و فضای مجازی در پیشگیری و عدم ارتکاب جرم در مخاطبین نوجوان و جوان تأثیر معنادار وجود دارد. پژوهش فوق نشان داد که با توجه به افزایش شیوه‌های فنی پیشگیری از جرم در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی تا حد مطلوبی بر پیشگیری جرائم مؤثر هستند. بررسی کارکرد کنترل اجتماعی رسانه‌های همگانی و کنترل و پیشگیری از نابهنجاری‌ها در جامعه مفید واقع می‌شوند، چون که رسانه‌ها عمدتاً از طریق اقناع پذیری بهتر می‌توانند در کنترل اجتماعی مؤثر باشند. همچنین یافته‌ها نشان داد: در سال‌های اخیر با رویکرد حرفه‌ای‌تر و تخصصی‌تر توسط رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی نگرش و دیدگاه به ارتکاب جرم مخاطب نیز تغییر کرده است. همچنین ضریب همبستگی میان شیوه‌های فنی پیشگیری از جرم و عدم ارتکاب جرم مخاطب ۰/۸۴۰ است و ضریب تعیین ۰/۷۰۶ به دست آمده است؛ که نشان می‌دهد، ۷۰ درصد به پیشگیری و هدایت مخاطب به‌سوی عدم ارتکاب جرم مربوط می‌شود؛ بنابراین نتیجه می‌گیریم، اعمال شیوه‌های فنی پیشگیری از جرم تا حد مطلوبی بر پیشگیری جرائم تأثیر معناداری ایجاد می‌کند؛ و اعمال شیوه‌های فنی پیشگیری می‌تواند در پیشگیری این جرائم نقش داشته باشد. تجزیه و تحلیل نرم‌افزار SPSS و خروجی آن تأثیر مستقیم رسانه‌ها بر پیشگیری جرائم را نشان می‌دهد.

واژه‌های کلیدی: رسانه، جرم، ارتکاب جرم، جرم‌شناختی و فضای مجازی.

